

En härd vid Yoldiahavets strand

Arkeologisk förundersökning 2010

Dokumentvägen, Smedby 1:3, Dörby sn, Kalmar kn, Småland

Arkeologisk rapport 2010:34
Kenneth Alexandersson

MUSEIARKEOLOGI SYDOST
– en del av **Kalmar läns museum**

En härd vid Yoldiahavets strand

Arkeologisk förundersökning 2010

Dokumentvägen, Smedby 1:3, Dörby sn, Kalmar kn, Småland

Författare	Kenneth Alexandersson
Copyright	Kalmar läns museum 2017
Redaktion	Per Lekberg, Stefan Siverud
Kartor	Publicerade i enlighet med tillstånd 507-98-2848 från Lantmäteriverket
Förlag	Kalmar läns museum
ISSN	I400-352X

Abstract

Keywords: Yoldia Sea, shore displacement, hearth, Early Mesolithic, transgressions.

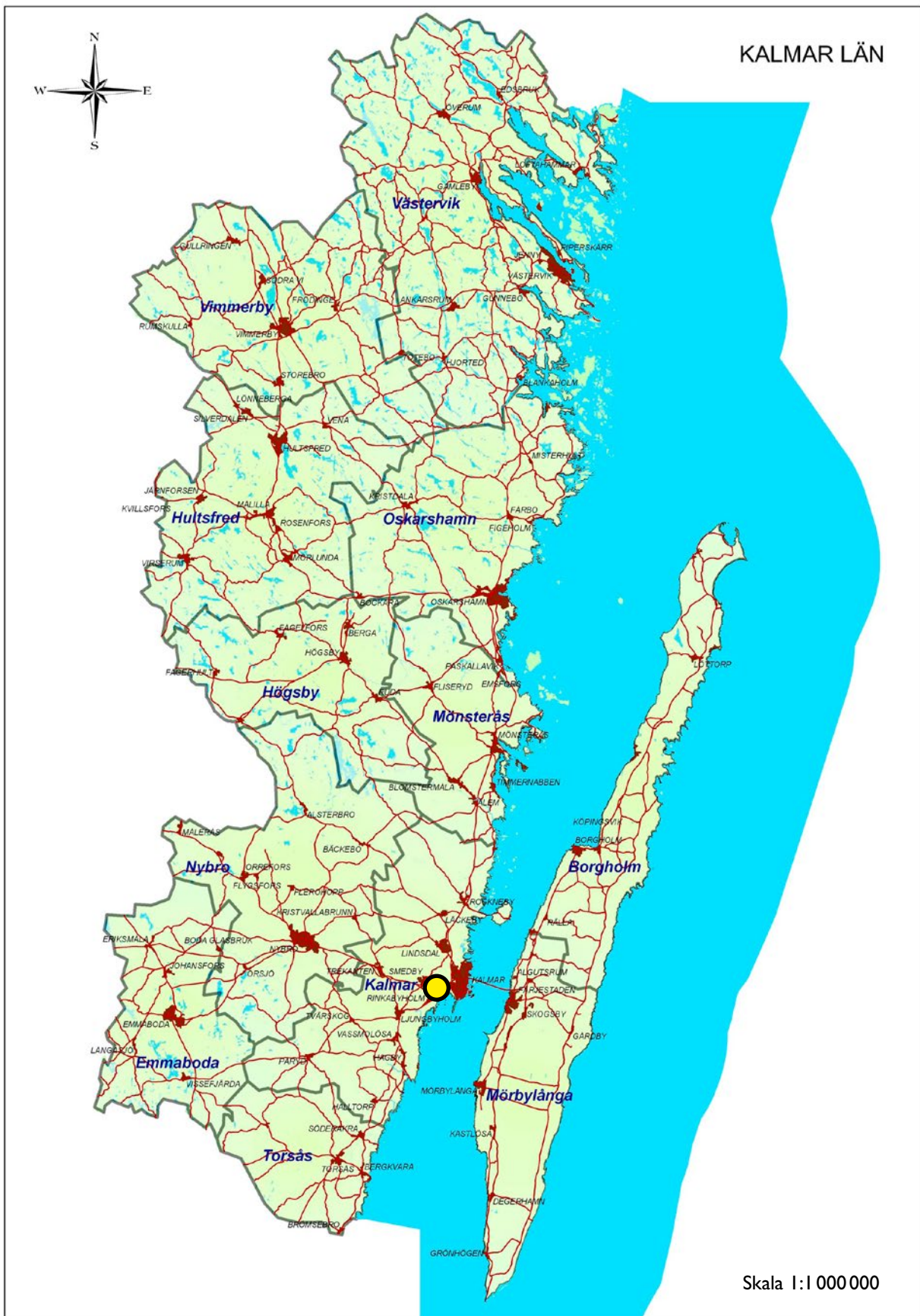
For two days in May 2010, the Kalmar County Museum conducted a preliminary archaeological survey of the property Smedby 3:1, Dokumentvägen. The investigation was prompted by Kalmar Municipality wanted to lay claim to new areas for industrial establishment. A large part of the study area is low-lying, but rises to a plateau in the north. The height of the area ranges from 2 to 10 meters above today's sea level.

At a previous archaeological survey a phosphate analysis was conducted which showed high phosphate levels in the area and the archaeological remains were dated to the Iron Age. The now completed investigation showed no features or artifacts that can be dated to the Iron Age. Most likely to be found in the higher plateau, just north of the surveyed area.

Search trenches in the slope down to the low-lying area showed an over transgressed layer with organic material such as pine cones, bark and branches. In an adjacent trench an over transgressed hearth with an adjacent piece burned kristianstad flint was revealed. A pine cone was ¹⁴C-dated to 8770–8470 BC (Ua-40740, 2σ) and the charcoal from the hearth was dated to 8750–8460 BC (Ua-40741, 2σ). ¹⁴C-datings show that the layer and the pine cone can be related to the Yoldia Sea i.e. to a period prior to the Ancylus transgression. This period is characterized by low water levels. At this time the excavated site was located next to a lagoon. The archaeological remains from the now completed excavation was very sparse, but in the surroundings there are several sites with water surged material that could be contemporary.

Innehåll

Sammanfattning.....	7
Inledning.....	8
Topografi och fornlämningsmiljö.....	9
Genomförande och resultat.....	13
Tolkning och åtgärdsförslag.....	16
Referenser.....	20
Tekniska och administrativa uppgifter.....	21
Bilagor.....	23

Figur 1. Undersökningsområdets läge markerad med en gul prick.

Sammanfattning

Under två dagar i maj 2010 genomförde Kalmar läns museum en arkeologisk förundersökning på fastigheten Smedby 3:1, invid Dokumentvägen. Utredningen föranleddes av att Kalmar kommun ville friställa mark för industrietablering. Förundersökningsområdet omfattade ett ca 73 500 m² stort område mellan järnvägen och Dokumentvägen. Stora delar av ytan var låglänt, men steg i den norra kanten upp mot ett platåläge. Området som ingick i förundersökning berörde slutningen upp mot mer höglänt terräng som låg utanför förundersökningsområdet. Höjden över havet i området varierar mellan ca 2 till 10 m över dagens nivåer.

Det nu aktuella förundersökningsområdet genomgick en förundersökning redan 1991, i samband med denna framkom ett fåtal anläggningar som daterades till järnålder. Det förändrade kunskapsläget sedan dess gjorde att länsstyrelsen valde att besluta om en förnyad förundersökning. Det nu aktuella förundersökningsområdet låg i direkt anslutning till det tidigare förundersökta området. Boplatens utbredning i FMIS baseras på den fosfatkartering som genomfördes i samband med förundersökningarna 1991.

Den arkeologiska förundersökningen omfattade delar av de två registrerade boplatserna; Dörby 166:1 och Dörby 168:1. Förundersökningen genomfördes i form av sökschaktning där schakt drogs var tjugonde meter, vinkelrätt mot topografin. Sökschaktningen visade att det ställvis fanns tjocka siltiga transgressionslager i området. Vid schaktningen avlägsnades först matjorden därefter eventuella transgressionslager skiktvis ned till den underliggande glacialleran.

Vid förundersökningen framkom inga anläggningar eller fynd som kunde dateras till järnålder. I slutningen ner mot det låglänta området framkom ett transgressionslager med organiskt material i form av bark, kottar och grenar av tall. Vid den äldre strandkanten framkom en övertransgredierad härd och i anslutning till denna ett bränt avslag i kristianstadsflinta. Härden daterades till 8750–8460 BC och visar på en tidig fas i koloniseringen av Kalmar- och Sundsöområdet. Samtida fynd har endast framkommit vid Hossmo, då i form av två breda lancettmikroliter (Alexandersson 2001).

Inledning

Under två dagar i maj 2010 genomförde Kalmar läns museum en arkeologisk förundersökning på fastigheten Smedby 3:1, invid Dokumentvägen. Utredningen föranleddes av att Kalmar kommun ville friställa mark för industrietablering. Området hade redan tidigare varit föremål för en arkeologisk förundersökning då det framkom enstaka anläggningar och fynd vilka huvudsakligen daterades till järnålder. Ett förändrat kunskapsläge gjorde att länsstyrelsen valde att besluta om en förnyad förundersökning.

Förundersökningsområdet var ca 73 500 m² stort och återfinns mellan järnvägen och Dokumentvägen, strax sydväst om Kalmar flygplats. Vid undersökningen visade det sig finnas ett kraftigt transgressionslager under vilket det framkom ett vattenavsatt lager med kottar, bark och grenar av tall. På stranden ner mot den äldre strandkanten återfanns en överlagrad härd, vilken daterades till 8750–8460 BC (Ua-40741, 2 σ) och i anslutning till denna ett avslag i kristianstadsflinta. De arkeologiska lämningar som undersöktes på platsen var sparsamma men mycket intressanta ur ett vetenskapligt perspektiv.

Topografi och fornlämningsmiljö

Den arkeologiska förundersökningen berörde två boplatser Dörby 166:1 och Dörby 168:1. Lokalerna återfinns mellan järnvägen och Dokumentvägen ca 1 km sydväst om Kalmar flygplats. Landskapet i området är kuperat och karaktäriseras av åkermark med skogsklädda impediment. Nivån i området varierar mellan 2 till 10 m ö.h. Områden som idag utgör topografiskt markerade kullar har under delar av förhistorien utgjort öar i en arkipelag. Jordarten inom områdets högre delar utgörs av ursvallade moräner, medan jordarterna i de lägre partierna främst består av siltiga svallsediment.

I området finns en förhållandevis rik fornlämningsbild (fig. 2, tab. 1). Lämningarna i området domineras av stensättningar, rösen och stenåldersboplatser.

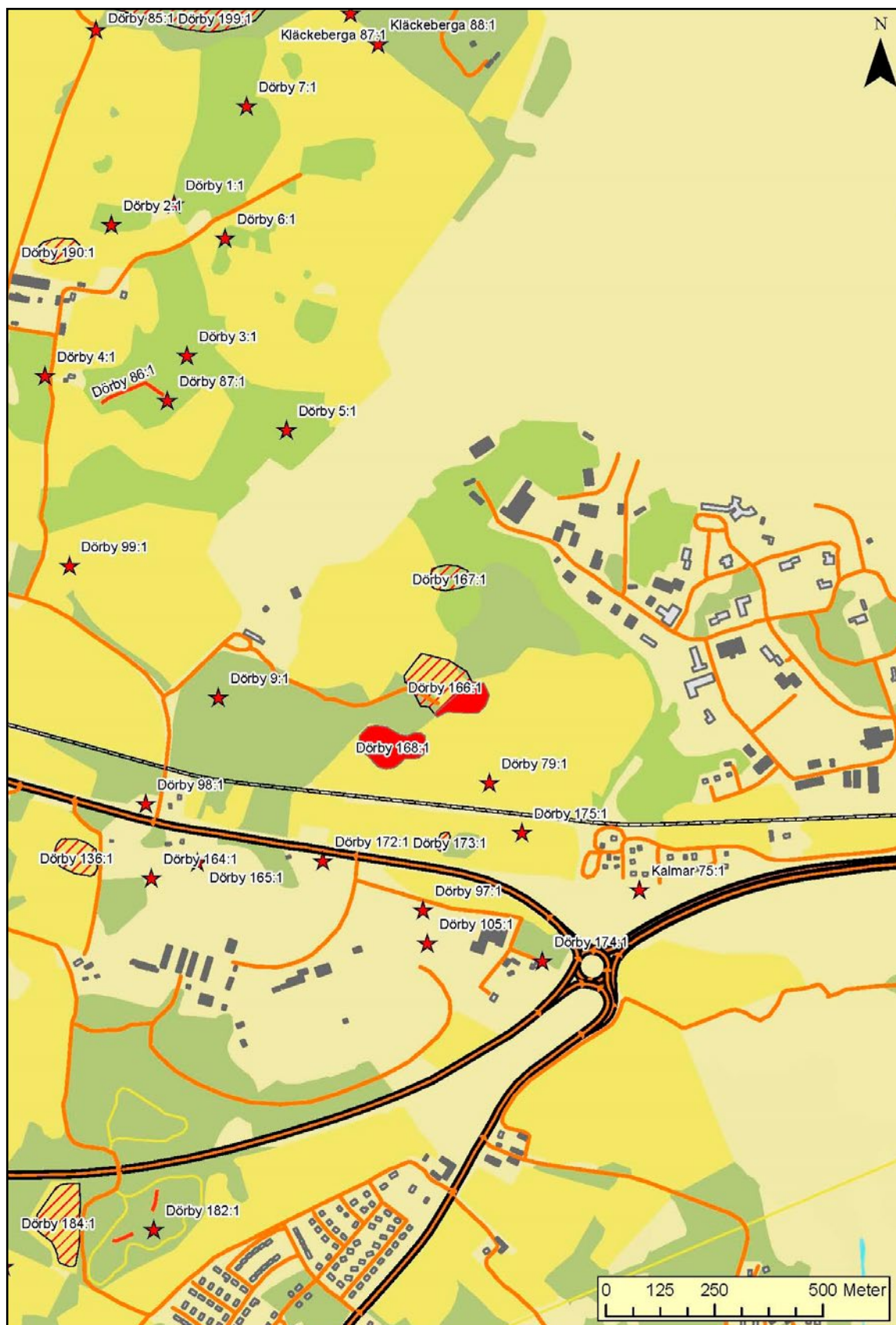
Några av boplatserna har blivit föremål för arkeologiska undersökningar, bland annat Dörby 172:1, undersökt 1991 (Rajala 2005). Man hittade fyra härdar och en kokgrop, två av härdarna daterades till romersk järnålder. De centrala delarna av boplatserna ligger på en platå strax söder om Nybrovägen. Det tillvaratogs också ett slaget stenmaterial från sten-/bronsålder. Vid en arkeologisk utredning 2005, strax öster om platån framkom en härd och en sotfläck, vilka fördes till boplatserna 172:1 (Rajala 2005).

I den nordöstra delen av Kalmar flygplats undersöktes 1993 tre koncentrationer

med slagen flinta inom boplatserna RAÄ 137:1 i Kläckeberga sn. Lokalerna låg på en höjd av 7–8 m ö.h. Det slagna stenmaterialet utgjordes av ca 1 200 flintor, varav mer än hälften var svallade. De svallade materialen daterades typologiskt och genom strandlinjeförskjutningen till perioden 8500–7000 BC (Rosberg 1994).

Drygt 1,3 kilometer väster om de nu aktuella boplatserna undersöktes 2009 stenåldersboplatserna Dörby RAÄ 135:1. Boplatserna var kända genom en sparsam förekomst av fynd i matjorden, vara några svallade flintor. Vid undersökningen framkom inga anläggningar, däremot noterades enstaka bitar svallad flinta. Fyndmaterialet gick inte att datera typologiskt men en datering med hjälp av strandlinjeförskjutningen visar på ca 5000–4000 BC (Alexandersson 2009).

De kända förhistoriska lämningarna i närområdet dateras främst till tre olika tidsperioder. Den första perioden är mesolitikum som representeras av trindyxor och ett flertal svallade flintor som har tillvaratagits vid ytinventering. Den andra perioden som finns representerad är senneolitikum-bronsålder, varifrån det har hittats flera skafthålsyxor samt ¹⁴C-dateringar från Dörby RAÄ 167:1. Den tredje tidsepoken kommer från järnålder. Hit skall sannolikt flera av de stensättningar och rösen som finns i omgivningen föras. ¹⁴C-dateringarna från Dörby RAÄ 166:1

Figur 2. Fornlämningarna i området (röda stjärnor och rödskrifferade ytor representerar registrerade fornlämningar) De registrerade boplatserna som ligger inom det aktuella förundersökningsområdet är markerade helt i rött. Jämför tabell 1.

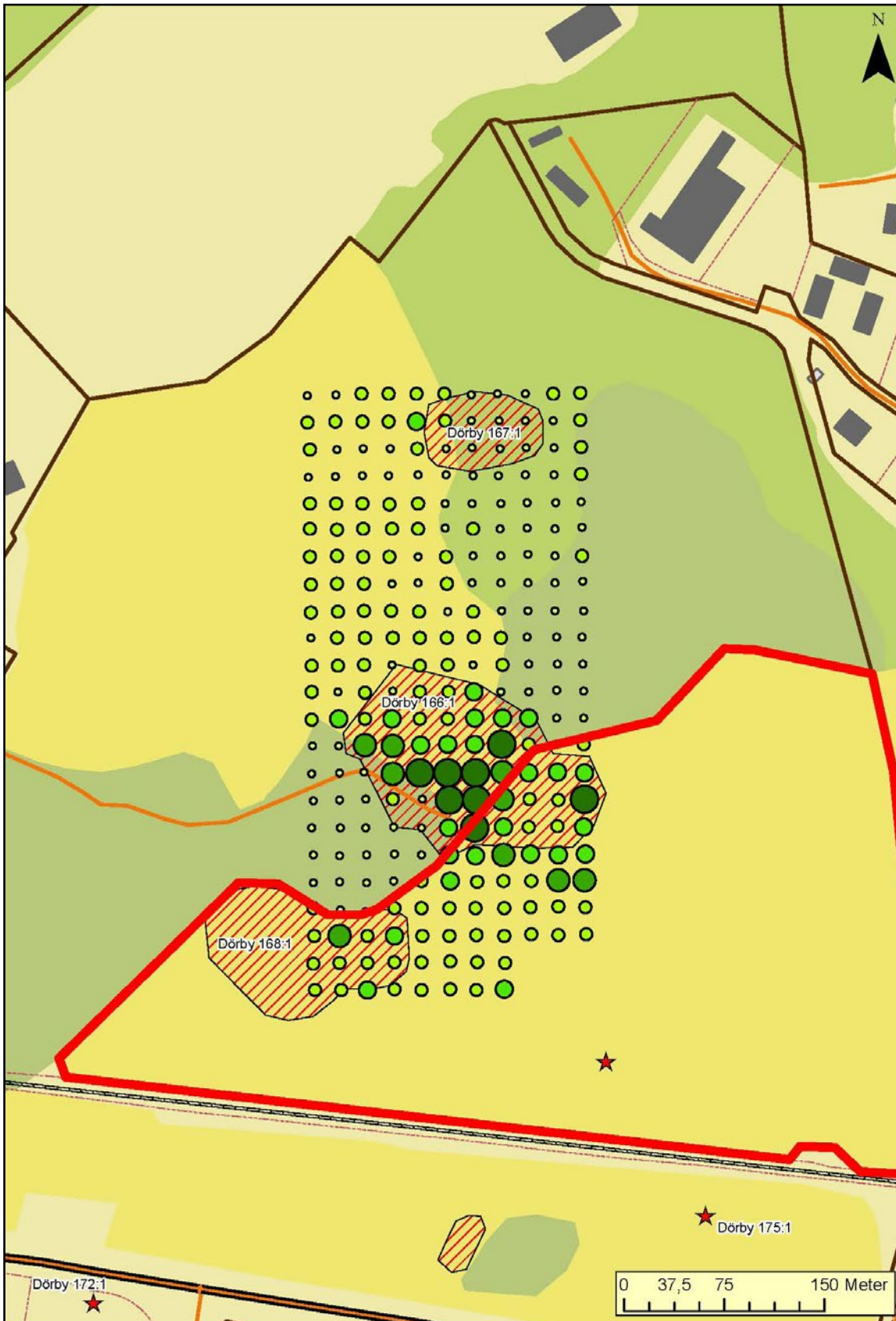
RAÄ nr	Typ	Datering
Dörby 1:l	Röse	Bronsålder/järnålder
Dörby 2:l	Fornlämningsliknande lämning	-
Dörby 3:l	Stensättning?	Bronsålder/järnålder?
Dörby 4:l	Minnesmärke	Historisk tid
Dörby 5:l	Stensättning	Bronsålder/järnålder
Dörby 6:l	Stensättning	Bronsålder/järnålder
Dörby 7:l	Röse	Bronsålder/järnålder
Dörby 9:l	Stensättning (borttagen?)	Bronsålder/järnålder
Dörby 79:l	Plats med tradition	Historisk tid
Dörby 85:l	Stenbro	Historisk tid
Dörby 86:l	Stensträng	Järnålder/historisk tid
Dörby 87:l	Röse?	Bronsålder/järnålder?
Dörby 97:l	Husgrund	1700-tal ev. uppfört tidigare
Dörby 98:l	Husgrunder	1700- till 1800-tal ev. tidigare
Dörby 99:l	Husgrund	1700/1800-tal ev. tidigare
Dörby 105:l	Rest sten?	Bronsålder/järnålder?
Dörby 136:l	Boplats	Stenålder
Dörby 164:l	Fyndplats för flintavslag	Stenålder
Dörby 165:l	Fyndplats för flintavslag	Stenålder
Dörby 166:l	Boplats	Romersk järnålder till vendeltid
Dörby 167:l	Boplats	Mesolitikum/bronsålder
Dörby 168:l	Boplats	Romersk järnålder till vendeltid
Dörby 172:l	Boplats	Romersk järnålder
Dörby 173:l	Boplats	Stenålder/bronsålder/järnålder
Dörby 174:l	Härd eller kokgrop	Stenålder/bronsålder/järnålder
Dörby 175:l	Fyndplats, fragment av knacksten	Stenålder
Dörby 182:l	Röse?	Bronsålder/järnålder?
Dörby 184:l	Boplats	Stenålder/bronsålder/järnålder
Dörby 190:l	Boplats?	Stenålder?
Dörby 199:l	Område med röjningsrösen	Bronsålder/järnålder/historisk tid
Kalmar 75:l	Milsten	1700-tal
Kläckeberga 87:l	Husgrund	1700/1800-tal ev. tidigare
Kläckeberga 88:l	Husgrund	1700-tal ev. tidigare

Tabell 1. Lista över fornlämningarna som redovisas på figur 2.

och Dörby RAÄ 167:1 visar på en bebyggelse under romersk järnålder och vendeltid.

Den nu aktuella boplatsen Dörby 166:1 ligger 5–7 m ö.h. i slutningen ner mot lägre liggande partier. I sydväst återfinns ett blockrikt höjdparti som sluttar kraftigt mot sydöst. På fyra meter över havet återfinns

RAÄ 168:1 och är belägen på en liten höjd i småkullig, kuperad terräng. Marken består här av och sand/sandblandad lera. Eventuellt har boplatserna hängt ihop, vilket föreslagits vid den tidigare förundersökningen (Rosberg 1991).

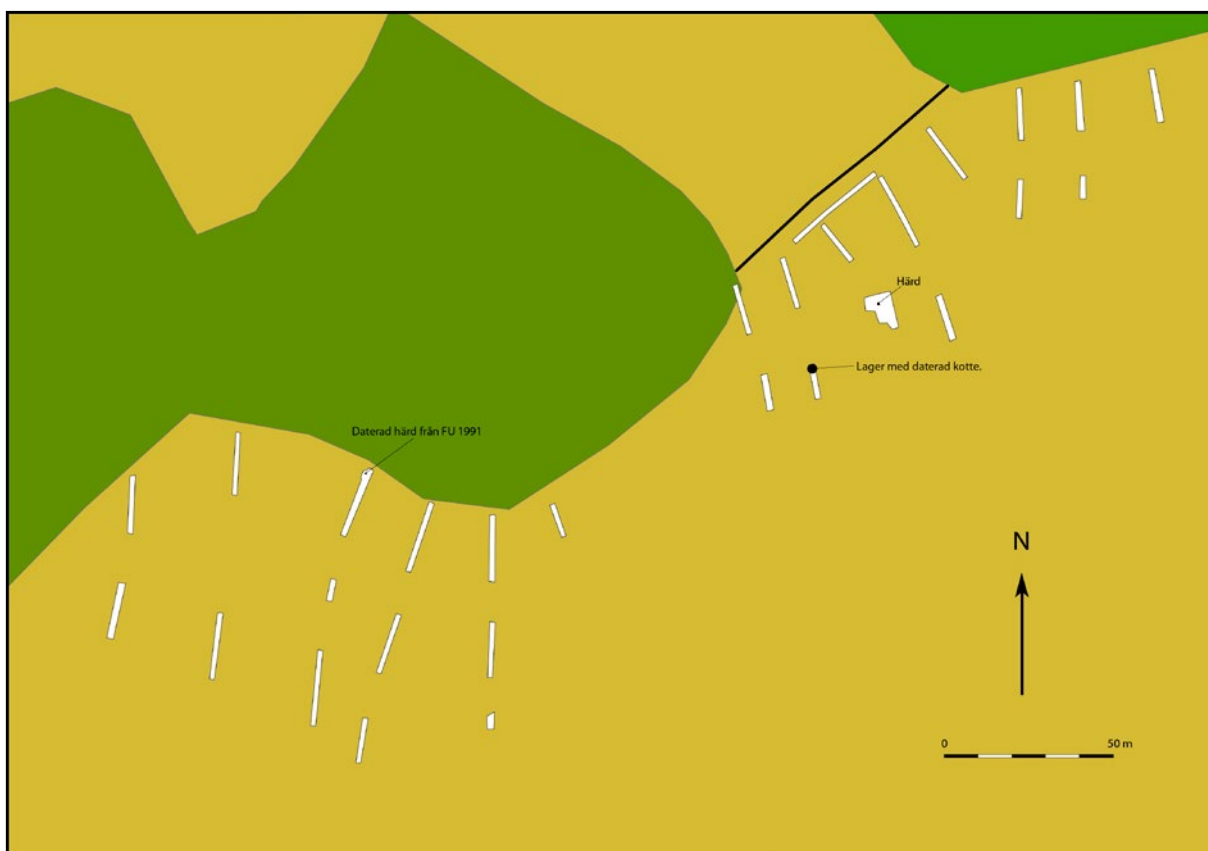

Figur 3. Resultatet av den fosfatkarteringen som gjordes 1991 med höga koncentrationer söder om Dörby 166:1. Ett förhöjt värde hittas dessutom längst i sydöst av karteringen. Området som markeras med röd gräns är det åkerområde där boplatserna skall avgränsas.

Genomförande och resultat

Vid förundersökningen 1991 genomfördes en fosfatkartering för att begränsa de två boplatserytorna RAÄ 166:1 och RAÄ168:1, från varandra. Mot bakgrunden av fosfatkarteringen antogs boplatserna sträcka sig ut i den nu aktuella åkermarken. Sökschakten koncentrerades huvudsakligen till ytor som tidigare uppvisat förhöjda fosfatvärlden (fig 3).

Sammanlagt drog 29 sökschakt i området, med en sammanlagd längd på 600 meter. Schaktens längd var mellan 5–32 meter (fig 4). Djupet på de undersökta schaktens varierade kraftigt. I områden där det visade sig finnas äldre övervallade lager var schakten som djupast 1,5 meter (fig 5). I områden med övertransgredierade ytor undersöktes två något

Figur 4. En översikt på förundersökningsområdets schakt och anläggningar markerade.

Figur 6. Lodfotot visar det organiska lagret från vilket en tallkotte daterades.

Figur 5. En schaktsektion med de avsatta transgressions- och regressionslager.

Figur 7. Planfoto på den överlagrade härden.

större sammanhängande ytor, 75 m² respektive 60 m². Den sammanlagda ytan som matjordsavbanades var 1 000 m² stor. Sökschaktningen visade att det fanns äldre vattenavsatta lager och äldre markytor som blivit överlagrade i samband med ancylostrostransgressionen. I det vattenavsatta lagret framkom rikligt med organiskt material som kottar, bark och grenar från tall (fig 6). En av tallkottarna ¹⁴C-daterades till 8770–8470 BC (Ua-40740, 2σ). På stranden ner mot den äldre vattenlinjen framkom en urlakad och delvis ursvallad härd (fig 7). Eftersom anläggningen endast var delvis bevarad kunde det inte uteslutas att det ursprungligen rört sig om t.ex. en kokgrop där de övre delarna blivit bortsvallade i samband med transgres-

sionsförloppet. I anslutning till anläggningen framkom ett bränt avslag i kristianstadsflinta. En ¹⁴C-datering av kol från härden visade att den var samtida som det vattenavsatta lagret, 8750–8460 BC (Ua-40741, 2σ).

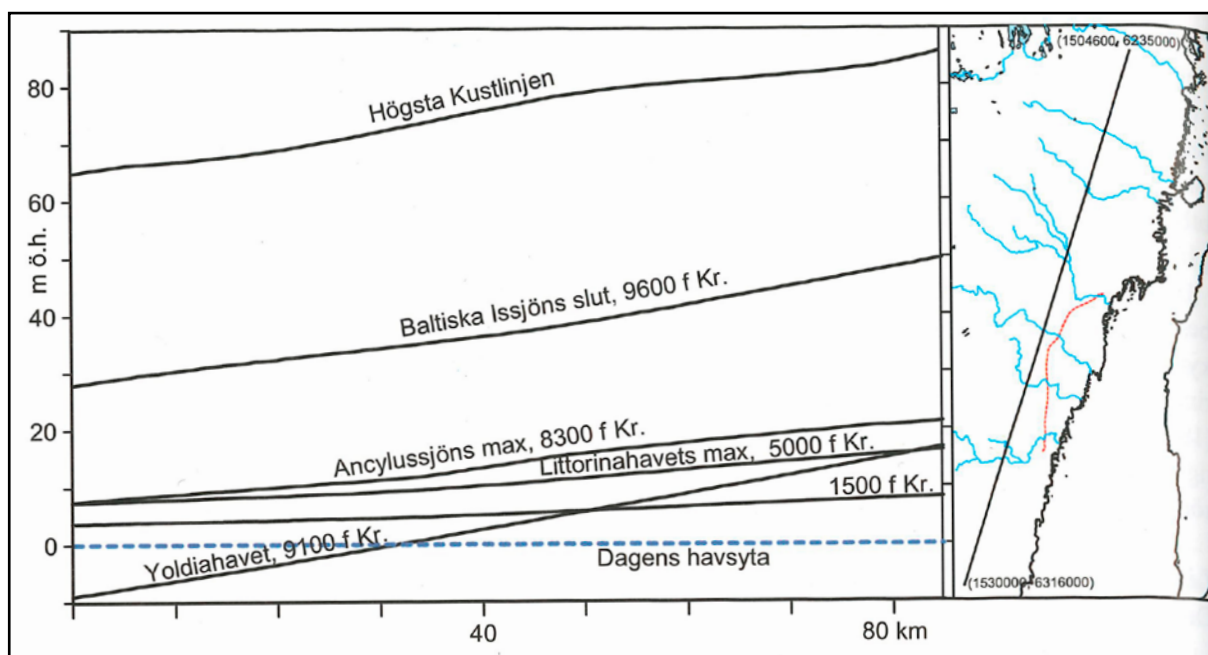
Vid sökschaktningen framkom en av anläggningarna som framkom vid den tidigare genomförda förundersökningen 1991 och som daterades till järnålder. I övrigt framkom inget material som var samtida med denna anläggning. Det gick inte att få klarhet i vad som orsakat de förhöjda fosfatvärdena, vilka konstaterats vid den tidigare förundersökningen. Troligt är att järnålderslämningarna är koncentrerade till platåläget strax norr om det nu förundersökta området.

Tolkning och åtgärdsförslag

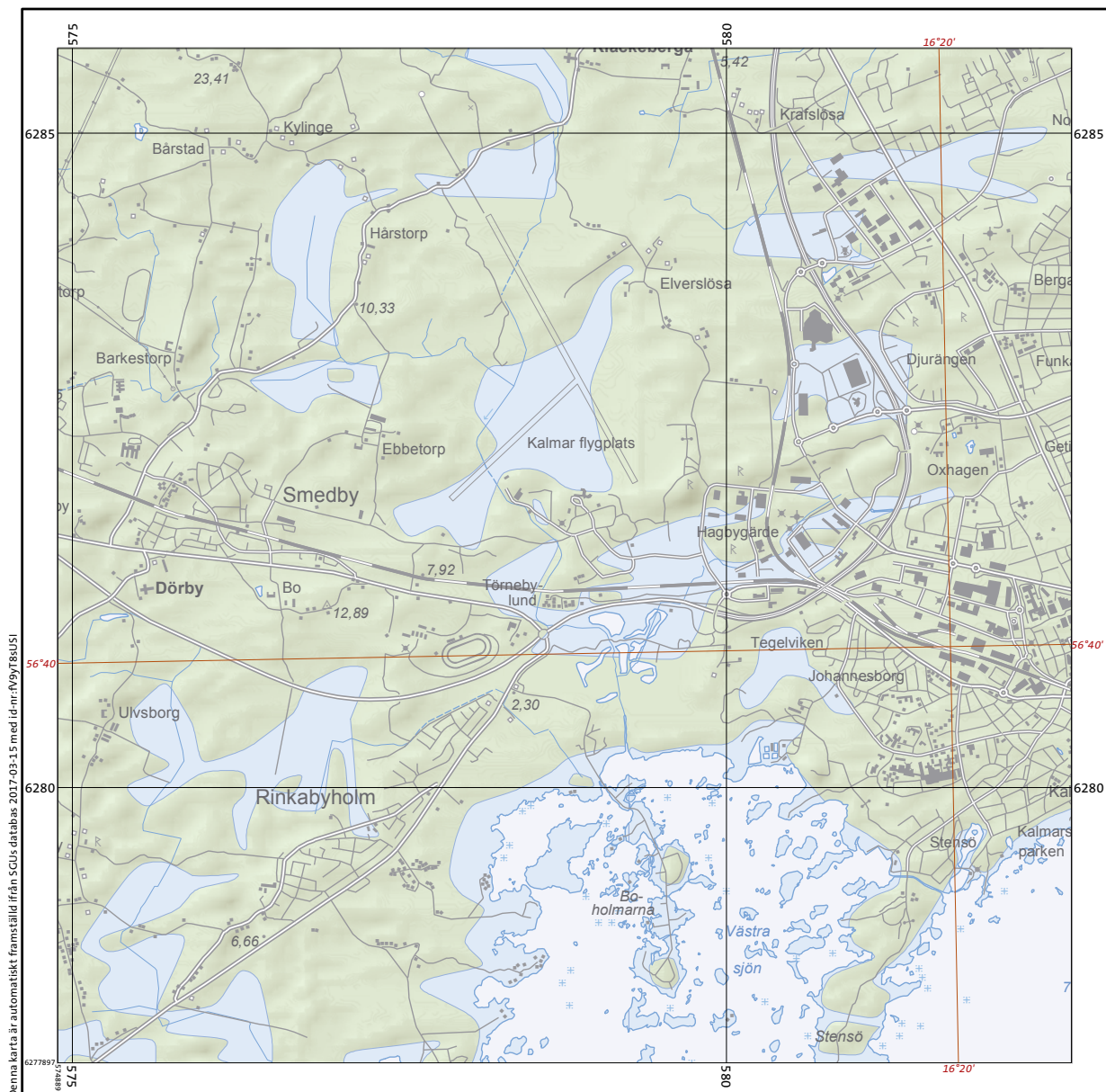
Strandlinjeförskjutningen i Östersjöområdet har ett komplext förlopp, med olika faser av transgressioner och regressioner som avlöser varandra (fig 8). De skiftande vattennivåerna har inneburit att kontakten med Västerhavet periodvis brutits vilket medfört att vattnets salthalt varierat kraftigt över tid (Westman m.fl. 1999), vilket inneburit kraftiga förändringar i levnadsvillkoren.

Den baltiska issjöns strandlinje (HK) utbildas i samband med inlandsisens avsmältning med en början ca 12 500 BC. Högsta kustlinjen i området ligger ca 80 meter över dagens vatten-

nivå, i linje med Nybro-Påryd. Runt 9600 BC sker en tappning av den Baltiska issjön via ett utlopp i Mellansverige och man ser ett mycket snabbt regressionsförlopp (Svensson 2001). Efter tappningen av den Baltiska issjön, mellan ca 9600–9000 BC, infaller Yoldiahavet, en period som i södra Sverige karakteriseras av mycket låga vattennivåer (fig 9). I Kalmartrakten återfinns Yoldiahavets strandlinje runt dagens, för att söderut i länet successivt återfinnas på allt lägre nivåer. Detta innebär att den tidens strandnära bosättningar i södra Östersjöområdet återfinns under dagens vattenyta. Runt

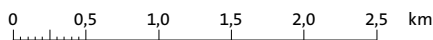
Figur 8. Strandlinjediagram över Möre kustslätt. (Svensson 2001)

Denna karta är automatiskt framställd ifrån SGUs databas 2017-03-15 med id-mr:199785U51

© Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Huvudkontor:
 Box 670
 751 28 Uppsala
 Tel: 018-17 90 00
 E-post: kundservice@sgu.se
 www.sgu.se

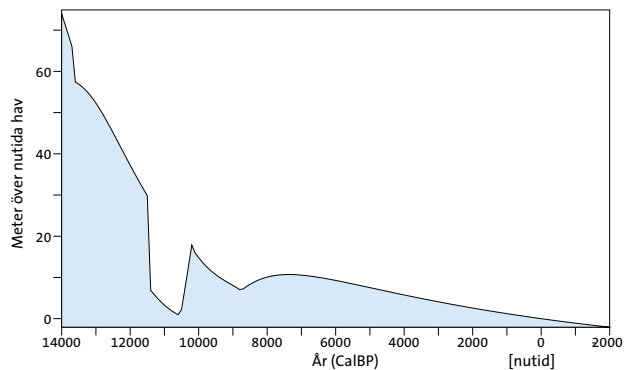
Skala 1:50 000

Topografiskt underlag: Ur GSD-Terrängkartan
 ©Lantmäteriet

Rutnät i svart anger koordinater i SWEREF 99 TM.
 Gradnät i brunt anger latitud och longitud
 i referenssystemet SWEREF99.

För 11000 år sedan = 11000 CalBP = 9050 CalBC
 CalBP är kalenderår före nutid (1950)

- Hav och sjö
- Land
- Nutida hav och sjö

Figur 9. En beräknad modell över vattennivån ca 9000 BC. Vattenlinjen ligger på 3 m ö.h., vilket är strax över den lägsta nivån (www.sgu.se).

Strandförsjutningskurva, beräknad för centrum av kartan.
 För 11000 år sedan var strandlinjen 3 m över dagens nivå.

9000 BC sker återigen en transgression och man ser en snabb höjning i vattennivån. Denna fas benämns Ancylussjön och transgressionen når sitt maximum runt ca 8300 BC. Efter detta sker återigen en regression och vattenytan når sin lägsta nivå runt 7000 BC (Svensson 2001), varefter det återigen en höjning i vattennivån runt 5000 BC då littorinahavet når sin högsta nivå. Efter detta sker en långsam regression som fortfarande pågår idag.

För att förstå den äldsta koloniseringen i området är kunskapen om strandlinjeförskjutningen och dess olika trans- och regressionsfaser av största betydelse. De två ¹⁴C-dateringarna från den nu genomförda undersökningen visar att lämningarna dateras till perioden 8770–8460 BC. Den daterade härden och flintan återfanns på en låg nivå, 2,5 m ö.h. Ancylussjöns snabba transgressionsförlopp innebär att härden som framkom vid förundersökningen sannolikt bör föras till den äldre delen av ¹⁴C-dateringen, runt 8700 BC. Den undersökta lokalen låg vid denna tid i ett relativt utsatt och exponerat läge. Eventuella utkastlager kan ha sköljts bort eller transporterats längs med strandlinjen. Vid djupschaktning påträffades en ansamling av organiskt material där ett flertal grenar och pinnar var eldpåverkade, men eftersom det inte påträffades några hugg eller bearbetningsspår härrör de sannolikt från en naturlig skogsbrand. Ansamlingen av

organiskt material som återfanns behöver inte komma från platsen utan kan ha samlats med hjälp av vattenströmmarna.

Den undersökta härden har legat invid inloppet till en stor lagun som legat i området för Kalmar flygplats. I området finns sedan tidigare ett par lokaler med svallat material på låga nivåer (se Rosberg 1994). Lämningarna som framkom vid undersökningen härrör från en ur många perspektiv dynamisk tid, med snabba förändringar i både vattennivå, naturgeografi, fauna och flora. I områden med relativt flack topografi har man på ett par generationer kunnat se hur vattnet dragit sig tillbaka för att därefter återigen stiga. Den daterade härden tillhör den tidigaste nu kända etableringsfasen i Kalmarsundsområdet.

Kalmar läns museum anser att det inte behövs några vidare antikvariska åtgärder inom det nu aktuella förundersökningsområdet. De arkeologiska lämningar som undersöktes på platsen var sparsamma men mycket intressanta ur ett vetenskapligt perspektiv. Det är därför viktigt att man tar med sig undersökningsresultaten och relaterar till dessa i samband med framtida exploateringen i liknande topografiska lägen. Är förutsättningarna de rätta och transgressionsförloppet varit lugnt kan förutsättningar att hitta välbevarade överlagrade lämningar vara goda.

Referenser

- Alexandersson, K. 2001. Möre i centrum. Mesolitikum i sydöstra Kalmar län. I: *Möre – historien om ett småland*. Kalmar läns museum E22-projektet. Red Magnusson G. sid 111–128.
- Alexandersson, K. 2010. Detaljplaneläggning för industrimark. Arkeologisk förundersökning 2009, Smedby 1.3, Törneby 8:20, Dörby socken, Kalmar kommun, Småland. Kalmar läns museum arkeologisk rapport 2010:4.
- Svensson N-O. 2001. Strandlinjer och strandförskjutning i Möre. I *Möre historien om ett småland*. Kalmar läns museum E22-projektet. Red Magnusson G. sid 73–110.
- Rosberg, A. 1991. Rapport över arkeologisk förundersökning på fastigheten Ebbetorp 5:1 m fl, Dörby sn, Kalmar kn, Småland. Rapport. Kalmar läns museum. Kalmar.
- Rosberg, A. 1994. Mesolitiska boplatser och boplatslämningar från bronsålder/äldre järnålder. Del av fornlämning nr 137, Kläckeberga sn, Kalmar kn, Småland. Rapport. Kalmar läns museum. Kalmar.
- Rajala, E. 2005. Vägar kring Smedby Fornlämning 172, Dörby socken, Kalmar kommun, Småland Arkeologisk utredning, 2005. Rapport. Kalmar läns museum. Kalmar.
- Westman, P., Wastegård, S., Schoning, K. Gustafsson, B. & Omstedt, A. 1999. *Salinity change in the Baltic Sea during the last 8,500 years: evidence, causes and models*. Svensk kärnbränslehantering AB (SKB). Technical Report TR-99-38.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr: 431-284-10

Kalmar läns museums dnr: 33-51-10

Projektnummer KLM: 10/20

Uppdragsgivare: Kalmar kommun

Landskap: Småland

Kommun: Kalmar

Socken: Dörby

Fastighet: Smedby 1:3

Fornlämningsnr: RAÄ 166,168

Ekonomisk karta: 4G 6f Dörby

X koordinat: SWEREF99: 6281752

Y koordinat: SWEREF99: 578265

M ö h: 2–10 m ö h.

Fältarbetstid: 2010.05.24–2010.05.25

Antal arbetsdagar: 2

Maskintid: 16

Personal: Kenneth Alexandersson, Cecilia Ring

Foto, Du nr: Du 201

Fynd nr: KLM 46010:1-3

Fynd: Fynden förvaras, i väntan på fyndfördelning, i Kalmar läns museums magasin under sitt KLM-nummer. Fynden finns registrerade i en för ändamålet upprättad Microsoft Access® databas.

Analys: ¹⁴C-proven analyserades av Ångströmlaboratoriet vid Uppsala Universitet.

Dokumentation: All dokumentation förvaras på KLM.

Inmätning: Totalstation.

Koordinater och höjdangivelser i rikets koordinatsystem SWEREF99 och RH70.

Bilagor

Bilaga 1. Fyndlista	24
Bilaga 2. ¹⁴ C-datering.....	25

Fyndlista

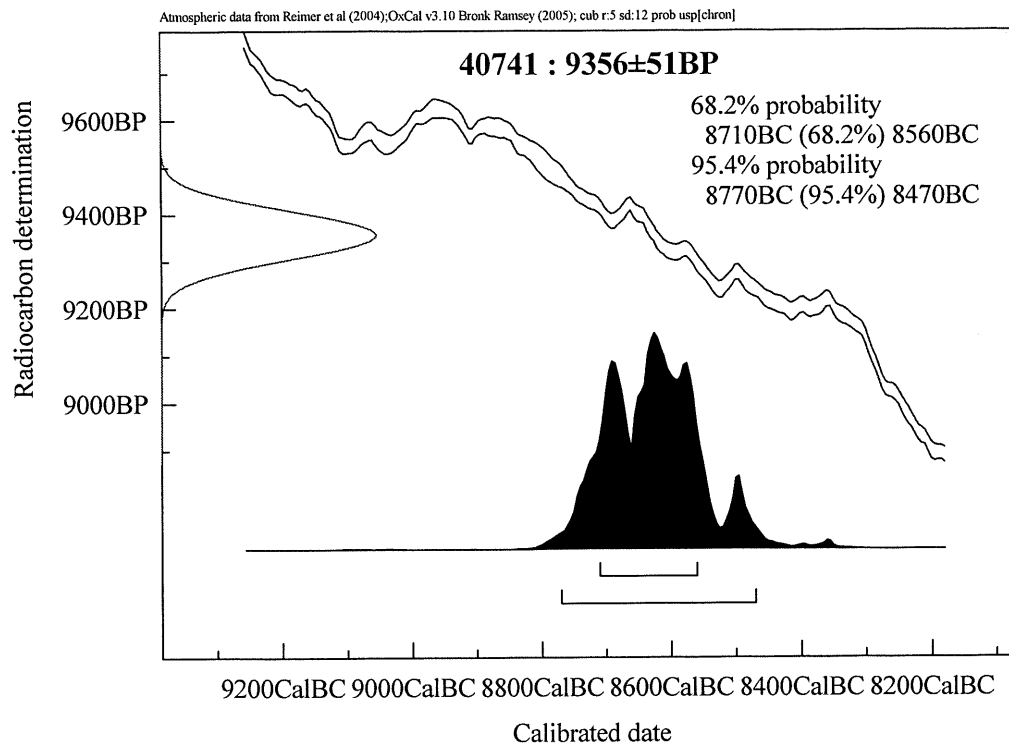
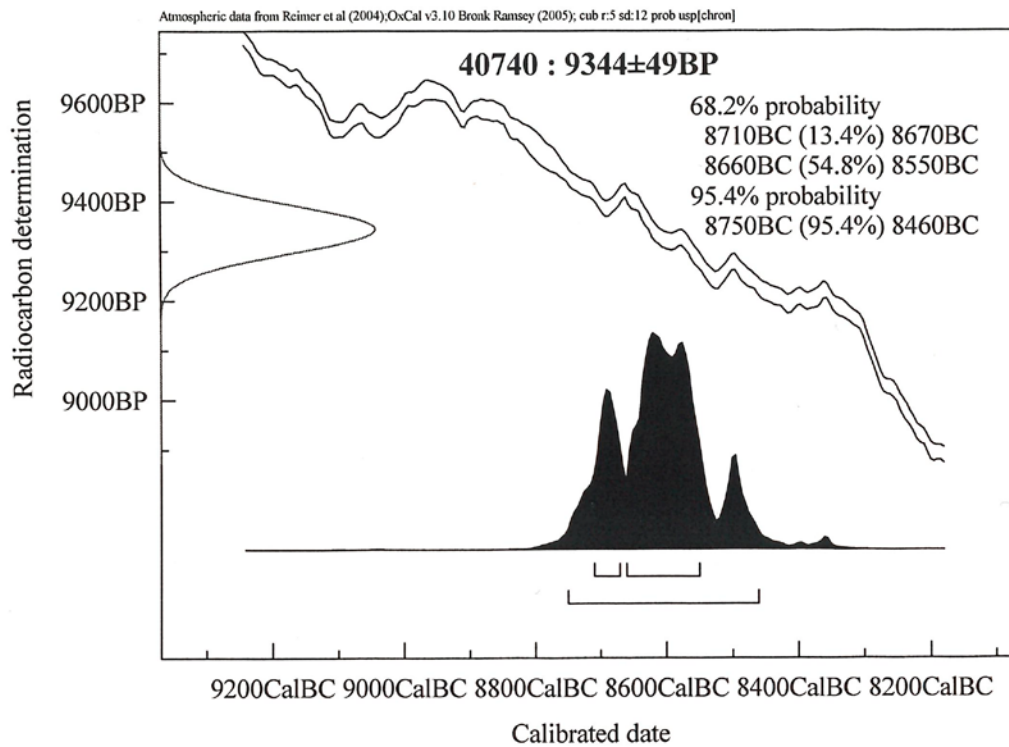
KLM 46010:1-3

Småland
Dörby sn
Smedby 1:3
Fornl nr: 166:1
Arkeologisk förundersökning

F nr	Ruta	Anl	Material	Sakord	Typ	Ant	Vikt(g)
1			Kristianstadsflinta	Avslag		1	5,3
2			Organiskt	Tallkotte		1	1,1
3			Trä	Tallgren		1	93

Bilaga 2. ¹⁴C-datering

Adress

Box 104, S-391 21 Kalmar

Telefon

0480-45 13 00

Fax

0480-45 13 65

E-post

info@kalmarlansmuseum.se